

IZVJEŠĆE PRAVOBRANITELJICE ● ŠOKANTNI SLUČAJEVI SPOLNOG UZNEMIRAVANJA NA POSLU I U ŠKOLI

SKANDALOZNO

ODBILA SEKS S GAZDOM Prijetio joj otkazom SKINULI JOJ GAČICE Rekli: Sama je kriva

U prvom slučaju njegovateljica u jednom obiteljskom domu zlostavljanje je prijavila policiji i pravobraniteljici, no slučaj je još u obradi. U drugom škola je prihvatila upozorenje pravobraniteljice i poradić će na senzibiliziranju nastavnika za prepoznavanje spolnog uznemiravanja

Gabrijela GALIĆ

ZAGREB ● Njegovateljica zaposlena u jednom obiteljskom domu za starije i ne-moćne osobe, koncem prošle godine obratila se pravobraniteljici za ravnopravnost spolova, navodeći kako je svakodnevno, kao i druge zaposlenice, bila izložena seksualnom (spolnom) uznemiravanju i spolnoj diskriminaciji od strane supruga vlasnice doma. Radnica je prijetnjama bila izložena duže vremena, unatoč jasnim upozorenjima zlostavljaču da ne želi takvu vrstu kontakta s njim. No, on nije prestajao. Pri isplati dviju plaća, odnosno dijela plaće koja se

u tom domu, očito, nezakonito isplaćuje »na ruke«, su-prug vlasnice radnicu je pozvao u prostoriju s lijekovima te tražio da obavi »nemoralan i ponižavajući dio njegovih prohtjeva«. Kada ga je radnica odbila, zaprijetio joj je otkazom. Vrlo brzo, sudeći prema opisu slučaja uznemiravanja i spolnog uznemiravanja iz izvješća Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova, krenula je realizacija prijetnje o otkazu.

Dokumenata još nema

Radnica je nakon jedne smjene pozvana na razgovor, a vlasnica doma i njen suprug optužili su je za krađu lijekova. Takva optužba ponovljena je i u narednim danima. Radnica se zbog seksualnog uznemiravanja obratila nadležnoj Policijskoj upravi te pravobraniteljici. Pravobraniteljica je, pak, i od Obiteljskog doma i od MUP-a zatražila izvješće i dokumentaciju o slučaju.

Ovaj slučaj spolnog uznemiravanja na radnom mjestu još se rješava s obzirom da do zaključenja godišnjeg izvješćaja o radu pravobraniteljici nisu dostavljeni traženi dokumenti. Propisani rok za dostavu dokumentacije traje najduže trideset dana.

– Ukoliko tijelo od kojega sam zatražila dostavu izvješća, odnosno odgovarajuće dokumentacije ne dostavi isto u roku koji mu je određen zahtjevom, ovlaštena sam zatražiti provođenje nadzora nad njegovim radom od tijela koje je za to ovlašteno, veli Višnja Ljubičić, pravobraniteljica za ravnopravnost spolova. Odgovorna osoba tijela koje nije dostavilo očitovanje, podatke i dokumentaciju vezanu za diskriminaciju, kako navodi, može biti

kažnjena za prekršaj novčanom kaznom od tisuću do pet tisuća kuna. »Medutim,

napominjem da se tražena dokumentacija i očitovanja u pravilu dostavljaju redovno u

okviru zadanog roka«, ističe pravobraniteljica.

«Uobičajeni stil»

O tome u kakvom društvu živimo, dijelom svjedoči i slučaj maloljetne učenice, u kojem je pravobraniteljica intervenirala slijedom medijskih napisa. Učenicu su njene muške kolege u dva navrata pokušali skinuti u školi. Kada se to drugi put dogodilo, prema izvaji učenice, na hodniku su joj skinuli tajice te sa njima povukli i gaćice. Škola, međutim, nije prepoznala spolno uznemiravanje.

»Iz izvješća škole proizlazi kako je takvo ponašanje učenika »njihov uobičajeni način komuniciranja«, odnosno »njihov stil«, a što ukazuje da se ne radi o izdvojenom incidentu, već o ustaljenom obrascu ponašanja koji predstavlja spolni stereotip i diskriminaciju. To škola nije prepoznala«, navodi pravobraniteljica. Naglašava i kako iz zapisnika Nastavničkog vijeća proizlazi da su pojedini profesori imali saznanja o spolnom uznemiravanju

IGNORIRANJE

Iz zapisnika Nastavničkog vijeća proizlazi da su pojedini profesori znali za spolno uznemiravanje učenice, ali nisu poduzeli adekvatne mjere

učenice, ali nisu poduzeli adekvatne mjere.

– Štoviše, pojedini profesori su naveli da je učenica sama pridonijela takvom ponašanju iz čega je vidljiva njihova nesenzibiliziranost, ističe pravobraniteljica za ravnopravnost spolova. No, škola je prihvatila upozorenje i preporuke pravobraniteljice, pa je Nastavničko vijeće razgovaralo o »senzibiliziranju nastavnika za prepoznavanje spolnog uznemiravanja kao posebnog oblika diskriminacije koji predstavlja prekršaj i kao takav je kažnjiv«.

Okolina štiti, predrasude snažne

Slučaj njegovateljice u obiteljskom domu za starije i ne-moćne osobe, samo je jedan u nizu slučajeva uznemiravanja i spolnog uznemiravanja na radnom mjestu. Zrtve se nerijetko nalaze u nezavidnoj situaciji i teško im je dokazati uznemiravanje bilo koje vrste. To je dijelom posljedica šutnje okoline, ali i snažnih predrasuda o pozicijama žena i muškaraca u društvu te nametnutih obrazaca ponašanja. Tako, žrtva najčešće ode na bolovanje jer ne može sama riješiti situaciju i ne može podnijeti pritisak. »Ukoliko se i pokrene postupak radi zaštite dostojanstva, najčešće je izložena viktimizaciji«, navodi se u izvješću. To znači da joj zlostavljač prijeti otkazom, svojim vezama u pravosuđu i policiji, fizički je napada, izlira, omalažava njenu stručnost, sankcionira osobe koje su svjedočile u njenoj korist...

»Odgovorna osoba koja se nije očitovala o diskriminaciji može biti kažnjena za prekršaj novčanom kaznom od tisuću do pet tisuća kuna

Višnja Ljubičić, pravobraniteljica